

Катедра „Сигурност и безопасност”

ВЪПРОСНИК

**ЗА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО СПЕЦИАЛНИ УЧЕБНИ ДИСЦИПЛИНИ
ЗА СПЕЦИАЛНОСТ “ЗАЩИТА НА НАЦИОНАЛНАТА СИГУРНОСТ”**

ПРОФИЛ: НАЦИОНАЛНА СИГУРНОСТ

Конспектът е актуализиран на 27.01.2016 г.

I.Обща част

1. Понятие за национална сигурност. Ново разбиране на сигурността през ХХІ век
2. Понятие за международна сигурност
3. Система за национална сигурност на Република България
4. Система на международната сигурност
5. Юридическият термин „национална сигурност”
6. Понятието „обществен ред” - средства за регулиране, цели и съдържание
7. Субекти на националната сигурност на Република България
8. Алгоритъм на националната сигурност. Политически и правен механизъм
9. Стратегия за национална сигурност на Република България
10. Категорията „risk”
11. Опасност и заплаха
12. Сигурност и безопасност
13. Управление на риска
14. Методи за въздействие на риска
15. Понятие за терор и тероризъм
16. Организация на противодействието на тероризма
17. Международно сътрудничество в борбата с тероризма
18. Понятието „разузнавателна защита”
19. Разузнавателна защита на конституционния ред
20. Разузнавателна защита на критичната инфраструктура
21. Тайната – същност и форми
22. Понятието „класифицирана информация”. Видове сигурност на класифицираната информация
23. Основни термини и понятия в екологичната сигурност – екологична опасност и безопасност, екологичен риск, оценка на екологичния риск, методи и средства на екологичната сигурност
24. Същност и еволюция на идеите за екологично управление. Основни принципи, стратегии и подходи
25. Устойчиво развитие (УР). Същност и основни принципи на УР

II.Специална част

1. Същност и съдържание на разузнаването и контраразузнаването
2. Правна уредба на разузнавателната и контраразузнавателната дейност. Принципи

3. Кадрови служители на разузнаването и контраразузнаването
4. Среда на сигурност в разузнаването и контраразузнаването
5. Секретни сътрудници на разузнаването и контраразузнаването – понятие, вербовка, връзки и работа с тях
6. Специални разузнавателни средства. Понятие, ред за използване, способи
7. Основни методи на разузнавателната и контраразузнавателната дейност
8. Организация на разузнавателната дейност. Видове разузнавания
9. Агентурно разузнаване. Същност, организация, основна форма на работа, използване на технически средства
10. Техническо разузнаване. Същност, видове
11. Тайни операции в разузнаването. Същност, видове
12. Основни форми на контраразузнавателна дейност
13. Оперативно-издирвателна дейност за разкриване на престъпления, създаващи заплаха за националната сигурност на Република България. Прилагани методи
14. Версии в процеса на оперативно издирвателната дейност. Видове и проверка
15. Разкриване на посегателства срещу националната сигурност. Способи
16. Предотвратяване и пресичане на посегателства срещу националната сигурност. Способи
17. Организация на борбата с корупцията в държавния апарат
18. Условия и фактори улесняващи противоконституционната дейност
19. Противодействие на разузнавателно-информационната дейност. Обект, субект и модел на организация
20. Система от мерки за противодействие на разузнавателни посегателства
21. Разкриване на служители и сътрудници на чужди разузнавателни служби. Система от признания
22. Аналитичен процес. Същност, цели, принципи и стадии
23. Методи на аналитичната дейност. Логически и експертни методи
24. Работа с открита информация. Особености и значение на информацията от открыти източници. Обработка. Оценка. Контент анализ
25. Стадии на вземане на управленско решение в сигурността
26. Прогнозиране и планиране в управленската дейност на службите за сигурност
27. Форми на обществен контрол над специалните служби.

ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА:

-
1. Конституция на Република България, обн. ДВ, бр. 56/13.07.1991 г., изм. ДВ, бр. 12/06.02.2007 г.
  2. Закон за управление и функциониране на системата за защита на националната сигурност, обн. ДВ, бр. 61/11.08.2015 г.
  3. Закон за Държавна агенция „Национална сигурност”, обн. ДВ, бр. 109/20.12.2007 г., посл. изм. ДВ, бр. 61/11.08.2015 г.
  4. Закон за Държавна агенция „Разузнаване”, обн. ДВ, бр. 79/13.10.2015 г.
  5. Закон за военното разузнаване, обн. ДВ, бр. 88/13.11.2015 г.
  6. Закон за защита на класифицираната информация, обн. ДВ, бр. 45/30.04.2002 г., обн. ДВ, бр. 79/13.10.2015 г.
  7. Закон за Министерството на вътрешните работи, обн. ДВ, бр. 53/27.06.2014 г., посл. изм. ДВ, бр. 56/24.07.2015 г.
  8. Закон за специални разузнавателни средства, обн. ДВ, бр. 95/21.10.1997 г., посл. изм. и доп. ДВ, бр. 79/13.10.2015 г.
  9. Закон за Национална служба за охрана, обн. ДВ, бр. 61/11.08.2015 г.

10. Наказателен кодекс, обн. ДВ, бр.26/02.04.1968, посл. изм. и доп. ДВ, бр. 79/13.10.2015 г.
11. Наказателно-процесуален кодекс, обн. ДВ, бр. 86/ 28.10.2005 г., посл. изм. и доп. ДВ, бр. 79/ 13.10.2015 г.
12. Правилник за прилагане на закона за Държавна агенция „Национална сигурност”, Обн. ДВ. бр.17/19.02.2008г., посл. изм. и доп. ДВ, бр. 68/04.09.2015г.
13. Правилник за устройството и дейността на МВР. ДВ, бр.60/ 22.07.2014 г., с последно изм. ДВ, бр. 85/03.11.2015 г.
14. Стратегия за национална сигурност на Република България, обн. ДВ, бр.19/08.03.2011 г.
15. Стратегия за превенция на престъпността (2012-2020)
16. Асенов Б. Теория на разузнаването и контраразузнаването. С., 2012 г.
17. Бойчев П. Техническо разузнаване. С., 2003 г.
18. Василев, Е., „Фирмена сигурност”, С., 2000 г.
19. Гюров, Р., „Към анализа на сигурността”, С., 2012 г.
20. Дячки, С. „Информационна и аналитична дейност на специалните служби за сигурност”, С., 2001 г.
21. Илиев, Ил., “Управление на полицейските и специални служби”, С., 2000 г.
22. Каймеджиев, Хр. , „Теория на оперативно издирвателната дейност”, С., 1999 г.
23. Милева, Г., „Зашита от пожари на недвижимите паметници на културата”, ВСУ, 2009 г.
24. Минева, Ст. „Митническо и финансово разузнаване”, В., 2012 г.
25. Недялкова, А. „Управление на човешките ресурси”. С., 1999 г.
26. Ненова А. Екологични аспекти на сигурността. Варна, 2008 г.
27. Рашков, Б., Специални разузнавателни средства”, 2011 г.
28. Стоянов, Ж. “История на разузнаването”. С., 2002 г.
29. Томов, В., “Индустриална и екологична сигурност”. Варна, 2002 г.
30. Томов В., Христов П., Ненова А. Екологична сигурност. Варна, 2007 г.
31. Трифонов Т., А.Пейчев, „Тероризъмът. Теоретично изследване”, С., 2003.
32. Търкаланов, Ю. „Стратегически разузнавателен анализ на тероризма”, С., 2013
33. Търкаланов, Ю., „Разузнавателният анализ”, С., 2005 г.
34. Трифонов, Т., В. Христов, „Теория и технология на контраразузнаването”, С., 2010 г.
35. Христов, П., и колектив, “Разузнавателна защита на конституционния ред”, С., 2010 г.
36. Христов, П., „Метатеория на риска”, С., 2011 г.
37. Христов, В., „Противодействие на чуждо разузнаване” – първа и втора част, В., 2012 г.

Конспектът за държавен изпит по специални учебни дисциплини на специалност „Зашита на националната сигурност” е утвърден на катедрен съвет, проведен на 27.01.2016 г., с протокол № 6

Варна, 2016 г.

Ръководител катедра:
/доц. д-р В. Тодоров/

